

OPERETILAVASTUS. Estonia uus «Tsirkusprintsess» maitstes oma kolmandal etendusel nagu natuke liiga magus ja soe ning pisut liisunud lastešampus.

Korralik, kuid suurema sära ja särtsuta

ARVUSTUS

ALVAR LOOG
kriitik

Imre Kálmáni operett kahes vaatuses

«Tsirkusprintsess»

Julus Brammeri ja Alfred Grünwaldi libreto, Thomas Mittmanni dramatisering

Laulutekstide tõlge: Peeter Volkonski

Dirigendid Lauri Sirp, Jüri Alperten, Kaspar Mänd

Lavastaja Thomas Mittmann (Saksamaa), kunstnik Gilberto Giardini (Saksamaa), valguskunstnik Anton Kulagin, vene tantsu koreograaf Marina Kesler

Esietendus 3. jaanuaril 2015 rahvusoperis Estonia

ke «Tsirkusprintsess» on selle täielik vastand nii sisus kui vormis, nii heas kui halvas: lugupidav teose ja publiku suhtes, turvaliselt kombekas ja tehnilises mõttes korralik, kuid isikupäratu ning suurema sära ja särtsuta.

Mittmann on hoidunud lavastajana pigem tagaplaanile, püüdnud aupaklikult rõhuda allikmaterjali väärtustele: teost pole ümber dramatiseeritud ega visuaalselt nüüdisajastatud, mängu on jäetud võtma nii päevapoliitiline satiir kui ka jämekoomika, tegijate fantaasia on töötanud (teadlikult?) väga madalatel tuuridel.

Selline lähenemine elimineerib küll suuremad maitseväärtused, kuid – nagu Estonia «Tsirkusprintsessi» näitel selgub – ühtlasi ka võime ja võimaluse pälvida publiku kõrgendatud tähelepanu ning kestvatamat rahulolu.

Kõik operetile «kohustuslikud» komponendid on siin olemas, ent puudub õige sisemine vedru, mille energia erinevaid lavastuskihte elektrifitseeriks. Lüüriline liin on dramaturgiliselt äpardunud juba originaalis, sest armastuse puhkemist ja arenemist publikule ei näidata, see jääb kahe vaatuse vahele, vaheajale. Estonia uusversioon on napib lisaks romantikale veel nii draamatikat, koomikat, satiiri, glamuuri kui ka vi-

subretipaari ja *buffa*de kõnedialoogides.

Kunstnik Gilberto Giardini (Saksamaalt) on disaininud mitmed stiilsed ja värvikirevad kostüümid (eriti nimategelase omad), mis vastavad igati teose sisule ja žanrile, kuid tema loodud lavakujundus annab tugeva panuse lavastuse staatilisse üldmuljesse. Suuremat dünaamikat ja mastaapi (sh vertikaalset mõõdet) oleks soovinud just tsirkuse- ja ballipilti. Fantaasiavaese säästulähenduse mulje jättis kogu avavaatuse mahamängimine tsirkuse fuajee keskkonnas. Dekoratsioonide vähest rolli atmosfääri loomisel kompenseeris julgelt ja leidlikult Anton Kulagini kontrastirohke valguskujundus.

«Tsirkusprintsess» vajab lavastusena veel tuunimist ja sisse mängimist. Ning seda sisse mängimise aega jagub talle ilmselt mitmeks hooajaks.

Lavastaja arglik katse kasvatada tsirkus kui keskkond kogu lavastuse katuskujundiks jäi poolele tee. Klounide ja akrobaatide veider zombi-sammudega aegluubis koreograafia Mister X-i lüüriliste aariate ajal, mis pidanuks seda lootesisundis metafoori semantilise sisuga täitma. mõius oma naro-

Operett, mis hakkas žanrina meie rahvusoperi repertuaarist läinud kümnenendi teisel poolel vaikselt välja vajuma, on viimaste aastatega oma positsioone tugevasti parandanud. Publik võttis hästi vastu Mart Sanderi lavastatud «Silva» (2010) ja «Savoy balli» (2014), väljamüüdud etendustega alustas uue aasta esimestel päevadel oma elu Estonia mängukavas Imre Kálmáni

